

Szegedi Tudományegyetem

Környezettudományi Doktori Iskola

Az akkreditációs monitoreljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2022. október 21-i ülésén hozott
2022/8/VII/2. sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. Előzmények.....	3
II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően.....	3
III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése	3
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	3
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	4
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	5
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	5
ESG 1.5 Oktatók	6
ESG 1.7 Információkezelés.....	6
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	7
IV. Látogató Bizottság.....	8
V. Melléklet.....	9
V.1 Értékelőlap	9

I. Előzmények

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (továbbiakban: MAB) a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, ESG) alapján értékelte a Szegedi Tudományegyetemen működő Környezettudományi Doktori Iskola (D121) minőségbiztosítási rendszerét. Ennek eredményeként a MAB Testülete 2020/3/VI/1/2. sz. határozatával 2022 tavaszán lefolytatandó monitorvizsgálat mellett akkreditálta 2025. április 9-ig.

II. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A doktori iskola határidőre megküldte a monitoreljáráshoz szükséges beszámolót, melyet a Látogató Bizottság (továbbiakban: Bizottság) megvizsgált. A Bizottság nem találta szükségesnek kiegészítő helyszíni látogatás/online interjúk lefolytatását, viszont a beszámoló kiegészítéseként hiánypótlást kért több monitorfeltételt illetően.

Előjáróban szükséges megjegyezni, hogy a pandémia és az intézményi modellváltás az elmúlt években alaposan befolyásolta a DI munkáját, amelynek következtében több intézkedésének a gyakorlati megvalósítása csak most kezdődhetett meg. Ezt a két tényezőt az értékeléskor természetesen figyelembe vette a Bizottság.

A Bizottság megállapítja, hogy az egyetem és a DI a Bizottság jelentésében megnevezett hiányosságokat túlnyomó részben kiküszöbölte, ill. a megtett intézkedések előre mutatnak, így a beszámolót összességében elfogadhatónak tartja. A Bizottság az egyes monitorfeltételek értékelésénél jelezte további észrevételeit és javaslatait, amelyek támogatólag kívánnak hozzájárulni a megkezdett fejlesztési tevékenységhez.

A Bizottság a Környezettudományi Doktori Iskola monitorbeszámolóját elfogadja és javasolja az akkreditációs hatály fenntartását.

III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

A minőségbiztosítási politika terén két monitorfeltétel került megfogalmazásra:

1. *A Minőségbiztosítási terv egzaktabbá tétele, konkrétabb minőségcélok meghatározása, feladat-felelős-határidő kijelölésével.*

Sem a DI által készített monitorbeszámoló, sem a DI Minőségbiztosítási terve jelen formában nem tartalmazza a DI konkrét minőségcéljait, az azokhoz tartozó indikátorokat, felelősöket és határidőket sem. A jelenleg érvényben lévő Minőségbiztosítási terv c. dokumentum rögzíti

ugyan, hogy éves tervet kell készíteni, azonban ennek konkrétumai nem találhatók meg a DI nyilvános honlapfelületén („A minőségbiztosítási felelős (hivatalból a Doktori Iskola elnöke) munkáját a DIT által elfogadott éves minőségbiztosítási terv alapján végzi.”; továbbá: „A DIT minőségfejlesztési stratégiát dolgoz ki és fogad el legalább három éves időtartamra.”).

A DI által utólagosan megküldött Minőségbiztosítási stratégia 2022-2024 c. dokumentum rögzíti a DI által maga elé tűzött célokat, de azokhoz nem rendel konkrét akciótervet, feladat-felelős-határidő megjelöléssel, ahogyan az monitorfeltételként meghatározásra került. A DI 2022 áprilisában fogadta el Minőségbiztosítási tervének új változatát, így értelemszerűen nem rendelkezik még éves beszámolóval.

Összességében nem tekinthető teljeskörűnek a monitorfeltétel teljesítése a DI részéről, csak részlegesen, ezért mindenképp szükséges a jövőben a minőségcélokhoz mérhető célértékeket, indikátorokat meghatározni, és lehetőség szerint intézkedési tervben rögzíteni a konkrét feladatokat, felelősöket, határidőket.

2. *Biztosítsák, hogy a minőségbiztosítási folyamatokba, hallgatókat érintő kérdésekbe bevonják a hallgatókat (például doktorandusz képviselő delegálása a Doktori Iskola Tanácsába).*

A DI Minőségbiztosítási terve alapján: abba a bizottságba, amely a képzési szabályzatot és a minőségbiztosítási tervet felülvizsgálja és módosítására javaslatot tesz, részt vesz a PhD-hallgatók egy képviselője. A hallgatói képviselőt a DI hallgatói választják meg évente. A megválasztott érdekképviselőnek emellett feladata lesz a DI éves beszámolóinak véleményezése is.

Tudományterületi doktori tanács szinten is megvalósul a hallgatói képviselet (az érintett a tudományterületi tanács hét doktori iskolát foglal magába).

A hallgatói képviselet több szinten is megvalósul a DI-ben, így a monitorfeltétel megfelelőnek mondható, ugyanakkor fontos lenne, hogy a helyi Doktorandusz Önkormányzatot bevonják a delegálási folyamatba.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

A képzési programok területén két feltételt fogalmazott meg a Bizottság:

1. *A képzési terv alakításába, értékelésébe, felülvizsgálatába a hallgatók bevonása.*
Az előző monitorfeltétel értékelésekor említett DI-szintű bizottság munkájában hallgatói delegált is részt vesz, emellett a hallgatók bevonásra kerülnek a szemeszterenkénti OMHV-felméréseken, valamint a megújított féléves hallgatói beszámolókon keresztül is. A monitorfeltétel teljesítése megfelelőnek értékelhető.
2. *Az egyes doktori programokhoz tartozó oktatói névsor elérhetőségének biztosítása.*

A DI Képzési Terve és a Minőségbiztosítási Terv 2. sz. melléklete ismerteti a DI kurzusait, mellette feltüntetve az előadókat. A monitorfeltétel teljesítettnek tekinthető és a Bizottság javasolja, hogy az oktatók névsora a DI honlapján is legyen elérhető.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

A hallgatóközpontúsággal kapcsolatosan négy monitorfeltétel került rögzítésre:

1. *A Doktori Képzés és Doktori Fokozatszerzés Szabályzatának és a DI képzési tervének összehangolása, tekintettel a komplex vizsga ismételhetőségének, továbbá tárgyainak/témaköreinek kijelölési módjára.*

A komplex vizsga ismételhetőségének szabályozását a DI javította. Az EDSZ értelmében „a tárgyak/témakörök listáját a doktori iskola képzési terve tartalmazza”. A Képzési Terv ezt külön nem jelzi, ugyanakkor a monitorbeszámoló alapján a vizsgatárgyak témaköre megegyezik a DI Képzési Terve 2. mellékletében ismertetett tárgyakkal. Ezt a szabályt meg kellene említeni magában a Képzési Tervben is, mert jelen formájában nem egyértelmű. Ez a monitorfeltétel ennek okán részlegesen megfeleltnek tekinthető.

2. *Szervezett hallgatói elégedettségmérés bevezetése.*

A DI-ben működtetik az OMHV-t, bár alapvetően alacsony a kitöltés. Szervezett visszajelzési lehetőség a féléves hallgatói beszámolókon keresztül történik. A monitorfeltétel teljesítettnek tekinthető.

3. *Formális fellebbezési lehetőségek szabályzatba foglalása.*

Az EDSZ, illetve a DI Működési Szabályzata tartalmazza a fellebbezési lehetőségeket, így a monitorfeltételt teljesítette a DI.

4. *A fokozatszerzéshez elvárt publikációs követelményeket szabályzati szinten rögzíteni szükséges. A DI-nek tudományos színvonalban egységes követelményrendszert kell kialakítania a képzési programjai között.*

A DI Képzési Terve rögzíti a publikációs követelményeket, a monitorfeltétel megfeleltnek értékelhető. A Bizottság javasolja, hogy a Képzési Terv térjen ki arra, hogy milyen esetben tekinthető indokoltnak az 1 SCI és 1 Scopus által referált dolgozat elfogadása a disszertáció benyújtásának feltételeként.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Ezen a területen egy feltételt fogalmazott meg a Bizottság:

1. *A felvételizők, érdeklődők számára készítsenek egyértelmű, nyilvános tájékoztató anyagot a várható önköltségről. Az angol önköltség fix összegű. A jelenlegi, magyar nyelvű képzésre vonatkozó tájékoztatás ebben a formában nem megfelelő („A önköltség a magyar nyelvű képzésben félévente 80.000 Ft és 500.000 Ft között lehet, függ a választott iskolától/programtól, valamint attól, hogy a képzés során milyen mértékben veszik igénybe az SZTE infrastruktúráját.”).*

A DI monitorbeszámolója nem tért ki erre a feltételre. Az SzTE Doktori Intézet, valamint a kari honlap (Felvételizőknek/Doktori felvételi menüpont) továbbra sem tartalmaz egyértelmű információt a magyar képzés önköltsége összegére vonatkozóan, szemben az angol nyelvű képzéssel (vagyis meghagyták ugyanazt a megfogalmazást, amit korábban kifogásolt a Bizottság). Tekintettel arra, hogy a doktoranduszok részéről jogos az az elvárás, hogy az önköltség mértékének megállapítására vonatkozó kritériumokat megismerhessék, a jelenlegi feltételrendszer nem hallgatóközpontú. Azoknak a feltételeknek a rögzítése, hogy milyen infrastruktúrahasználat milyen költségvonattal jár, még a DI előtt álló feladat. Ezáltal a doktorandusz is jobban tudja majd tervezni az önköltsége finanszírozhatóságát. Ez a monitorfeltétel részlegesen megfeleltnek tekinthető.

ESG 1.5 Oktatók

Az oktatók területén két monitorfeltétel került rögzítésre:

1. *Az oktatói munka hallgatói véleményezése (OMHV) kérdőív hozzáigazítása a PhD-képzés sajátosságaihoz vagy egyéb hallgatói visszajelzési módszer bevezetése a hallgatók bevonásával. A visszajelzések elemzése, felhasználása az oktatók teljesítményértékelésében, és a képzési programok fejlesztésében.*

A féléves hallgatói beszámoló keretében visszajelzést adhatnak a hallgatók a kurzusokról is. Bár az OMHV-kérdőív használata érvényes a DI-re is, a kitöltöttség alacsony. A visszajelzések elemzésére és felhasználásra még nincs bizonyíték. A DI az éves beszámolóiban fogja elemezni és reagálni a gyűjtött adatokra. Ez a monitorfeltétel ennek okán részlegesen megfeleltnek tekinthető.

2. *Az oktatók teljesítményének mérése világosabb, pontosabb szabályozást kíván meg, a tudományos munka szorosabb nyomon követésére van szükség –akár az intézményi szinten fejlesztés alatt álló Kutatói Adminisztrációs Rendszerre (KAR) alapozva.*

A DI Minőségbiztosítási Terv részletesen kitér a témára. A monitorfeltétel teljesült.

ESG 1.7 Információkezelés

Az információkezelés területén két feltételt fogalmazott meg a Bizottság:

1. *A doktori iskola határozza meg, mely döntéshozatalt megalapozó adatokat követi figyelemmel a PDCA-ciklus (Plan-Do-Check-Action) hatékony működtethetősége érdekében.*

A DI Minőségbiztosítási tervében ezen adatgyűjtési mechanizmusok ismertetésre kerülnek, így a monitorfeltétel teljesül.

2. *A hallgatók, oktatók és nem oktató személyzet bevonása az adatszolgáltatásba, elemzésbe, valamint a követő intézkedések tervezésébe. A gyűjtött és elemzett adatok alapján megtett intézkedések eredményeinek dokumentált, átlátható nyomon követése.*

A rendelkezésre álló Minőségbiztosítási tervből kiolvasható ugyan, hogy mely adatokat gyűjti a DI, de azok további sorsáról nem állnak rendelkezésre objektív információk.

Az intézkedések és eredmények dokumentált nyomon követése nem igazolt még (visszaulva a nemrég bevezetett éves beszámoló rendszerre), így a monitorfeltétel részlegesen megfeleltnek tekinthető.

ESG 1.8 Nyilvános információk

A nyilvános információkkal kapcsolatosan két monitorfeltétel került rögzítésre:

1. *A DI honlapjának naprakészen tartása, az ESG 1.8 fejezetben részletezettek alapján, a hiányok pótlása.*

Új felületre költözött a DI, jelenleg a Természettudományi és Informatikai Kar honlapján került kialakításra a DI-t bemutató menüpont. Az új felület letisztultabb, átláthatóbb. Mindemellett továbbra is általános tájékozási felület az SZTE Doktori Intézet honlapja.

Angol nyelvű honlapja a DI-nek továbbra sincs: a képzésre vonatkozó információkat a Doktori Intézet, valamint az SZTE angol nyelvű főoldala tartalmazza. A DI Működési Szabályzata és Minőségbiztosítási Terve nem érhető el angol nyelven; a Képzési Terv - bár nincs jelezve a dokumentum címlapján - kétnyelvű. A szabályzó dokumentumokon (Képzési Terv és Működési Szabályzat) nincs dátum, oldalszám, tartalomjegyzék. A Képzési Terv és a Minőségbiztosítási Terv mellékletei megegyeznek, ezt a tartalmi átfedést fel kellene oldania a DI-nek.

A felsoroltak okán ez a monitorfeltétel részlegesen megfeleltnek tekinthető.

2. *Tegyék nyilvánossá a végzettek elhelyezkedéséről elérhető információkat, kimutatást.*

A DI honlapján nyilvánosan elérhető önértékelési jelentés tartalmaz pályakövetési információkat, elemzést, ezért ez a monitorfeltétel megfeleltnek minősíthető. Javasolt, hogy a DI szenteljen a pályakövetésnek külön helyet a honlapon, máskülönben ügyelnie kell arra, hogy az aktuális önértékelése (mely tartalmaz pályakövetési adatokat) a honlapon mindig elérhető legyen.

IV. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2019. szeptember 13-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Elnök: Tóthmérész Béla egyetemi tanár, Debreceni Egyetem

Tagok:

Dányi Beatrix szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Herczeg Boglárka doktoranda, Szent István Egyetem

Miskolciné Mikáczó Andrea egyetemi docens, Szent István Egyetem

Török Péter egyetemi tanár, Debreceni Egyetem

V. Melléklet

V.1 Értékelőlap

Szegedi Tudományegyetem, Környezettudományi Doktori Iskola (D121)		A monitorjelentés alapján a hozott intézkedés, fejlesztés minősítése:		
SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2020/3/VI/1/2. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.1 Minőségbiztosítási politika	A Minőségbiztosítási terv egzaktabbá tétele, konkrétabb minőségcélok meghatározása, feladat-felelős-határidő kijelölésével.		x	
	Biztosítsák, hogy a minőségbiztosítási folyamatokba, hallgatókat érintő kérdésekbe bevonják a hallgatókat (például doktorandusz képviselő delegálása a Doktori Iskola Tanácsába).	x		
1.2-1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	A képzési terv alakításába, értékelésébe, felülvizsgálatába a hallgatók bevonása.	x		
	Az egyes doktori programokhoz tartozó oktatói névsor elérhetőségének biztosítása.	x		

1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	A Doktori Képzés és Doktori Fokozatszerzés Szabályzatának és a DI képzési tervének összehangolása, tekintettel a komplex vizsga ismételtetésének, továbbá tárgyainak/témaköreinek kijelölési módjára.		X	
	Szervezett hallgatói elégedettségmérés bevezetése.	X		
	Formális fellebbezési lehetőségek szabályzatba foglalása.	X		
	A fokozatszerzéshez elvárt publikációs követelményeket szabályzati szinten rögzíteni szükséges. A DI-nek tudományos színvonalban egységes követelményrendszert kell kialakítania a képzési programjai között.	X		
1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzés odaítélése	A felvételizők, érdeklődők számára készítsenek egyértelmű, nyilvános tájékoztató anyagot a várható önköltségről. Az angol önköltség fix összegű. A jelenlegi, magyar nyelvű képzésre vonatkozó tájékoztatás ebben a formában nem megfelelő („A önköltség a magyar nyelvű képzésben félévente 80.000 Ft és 500.000 Ft között lehet, függ a választott iskolától/programtól, valamint attól, hogy a képzés során milyen mértékben veszik igénybe az SZTE infrastruktúráját.”).		X	
1.5 Oktatók	Az oktatói munka hallgatói véleményezése (OMHV) kérdőív hozzáigazítása a PhD-képzés sajátosságaihoz vagy egyéb hallgatói visszajelzési módszer bevezetése a hallgatók bevonásával. A visszajelzések elemzése, felhasználása az oktatók teljesítményértékelésében, és a képzési programok fejlesztésében.		X	

	Az oktatók teljesítményének mérése világosabb, pontosabb szabályozást kíván meg, a tudományos munka szorosabb nyomon követésére van szükség –akár az intézményi szinten fejlesztés alatt álló Kutatói Adminisztrációs Rendszerre (KAR) alapozva.	x		
1.7 Információkezelés	A doktori iskola határozza meg, mely döntéshozatalt megalapozó adatokat követi figyelemmel a PDCA-ciklus (Plan-Do-Check-Action) hatékony működtethetősége érdekében.	x		
	A hallgatók, oktatók és nem oktató személyzet bevonása az adatszolgáltatásba, elemzésbe, valamint a követő intézkedések tervezésébe. A gyűjtött és elemzett adatok alapján megtett intézkedések eredményeinek dokumentált, átlátható nyomon követése.		x	
1.8 Nyilvános információk	A DI honlapjának naprakészen tartása, az ESG 1.8 fejezetben részletezettek alapján, a hiányok pótlása.		x	
	Tegyék nyilvánossá a végzetek elhelyezkedéséről elérhető információkat, kimutatást.	x		